

Tàcita Muta, Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat

MARIA DOLORS MOLAS FONT

Tàcita Muta, Universitat de Barcelona

<http://www.ub.edu/tacitamuta/>

Tàcita Muta, Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat, creat el desembre de l'any 1998, sorgí de l'interès compartit entre professores i alumnes de la Universitat de Barcelona per a estudiar les dones del passat i així recuperar la seva memòria i construir genealogies femenines.

A l'actualitat, Tàcita Muta centra la seva recerca en les societats antigues de Grècia, Roma, el Pròxim Orient i Egipte, i està integrat per professores, investigadores i investigadors en història, filologia, arqueologia i dret de la Universitat de Barcelona (UB), de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona (URV) i de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i està coordinat per Maria Dolors Molas Font, professora titular d'Història Antiga de la UB. D'ençà el 2005, Tàcita Muta forma part del Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD), del qual Marta Segarra Montaner, catedràtica de Literatura francesa, teoria feminista i estudis de gènere de la UB, és la investigadora principal.

Tàcita Muta col·labora amb: Seminari Filosofia i Gènere, UB; SIMS (Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad), UB; Centre Dona i Literatura, UB; Grup de Recerca Consolidat en Història Medieval. Fonts i Estudis, UB; Grupo Deméter. Historia, mujeres y género, Universidad de Oviedo, i Centre d'Interpretació del Jaciment del Camp de les Lloses (Tona, Osona).

Tàcita Muta, espai de reflexió i recerca

L'estímul que des de bon principi ha guiat l'activitat del grup ha estat el treball en equip i sumar sinergies per a fomentar, dur a terme i difondre el coneixement i la recerca sobre les dones i les relacions de gènere en el món antic. Amb aquests objectius, Tàcita Muta és un espai de trobada interdisciplinari que permet: visibilitzar el protagonisme de les dones com a subjectes de la construcció històrica; comprendre la construcció de les identitats i interrelacions de gènere a les diferents cultures de l'Antiguitat; reflexionar sobre la realitat de la nostra societat occidental a partir de la recerca feta sobre les societats antigues, i difondre els resultats de la investigació a través de l'organització i la participació en activitats científiques i acadèmiques i en publicacions.

Les investigadores i investigadors de Tàcita Muta han dirigit o bé participen en diferents projectes d'investigació i les seves línies de recerca principals són les següents:

- Dones, gènere i violències.
- Arqueologia del gènere.
- Cos, erotisme i sexualitat.
- Gènere i legislació.
- Construcció de les identitats.
- Marcs teòrics i gènere.
- Interacció cultural i ideologia.
- Les edats de les dones: les nenes.
- Les dones en el món del llibre (edició, llibreria i impremta).

Coneixement i difusió

D'ençà de la seva creació, el grup ha organitzat diverses trobades acadèmiques com ara seminaris, conferències, cursos formatius, jornades, simposis o col·loquis dirigits no sols a especialistes i alumnat de les àrees de les Humanitats i les Ciències Socials, sinó també a totes les persones interessades en els temes tractats. Assenyalem les activitats més destacades organitzades en els darrers cinc anys:

2014

- *Col·loqui Internacional La infància en femení: les nenes. Imatges i figures de la filiació*, Facultat de Geografia i Història, 2-4 de desembre. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat), SIMS (Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad) i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD) (fig. 1).

Fig. 1. Col·loqui Internacional La infància en femení: les nenes. Imatges i figures de la filiació.

- *III Jornades de Tardor, L'imaginari mític: violència, domini i exercici de poder contra les dones*, Facultat de Geografia i Història, 8 de novembre. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD) (fig. 2).
- *III Seminari Perspectives encreuades sobre les edats i el gènere: les nenes*, Facultat de Geografia i Història, 2 de juliol. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat), SIMS (Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad), Grup de Recerca Consolidat en Història Medieval. Fonts i Estudis, i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD).
- *Taula rodona Resistir i no claudicar. El repte de la Grècia d'avui*, Facultat de Geografia i Història, 22 de maig. Organitzen: Història Antiga de Grècia, grup B1, Departament de Grec Modern, EOIBD, i Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat).
- *II Seminari Perspectives encreuades sobre les edats i el gènere: les nenes*, Facultat de Geografia i Història, 19 de març. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat), SIMS (Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad), Grup de Recerca Consolidat en Història Medieval. Fonts i Estudis, i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD).

2013

- *I Seminari Perspectives encreuades sobre les edats i el gènere: les nenes*, Facultat de Geografia i Història, 11 de desembre. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat), SIMS (Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad), Grup de Recerca Consolidat en Història Medieval. Fonts i Estudis, i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD).
- *II Jornades de Tardor Cos i reproducció al món antic*, Paranimf de la URV, Tarragona, 20 i 21 de novembre. Organitza Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat).
- *Seminari Lectures sobre la violència*, Facultat de Filologia, 1 de juliol. Organitzen Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD), Seminari Filosofia i Gènere, Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i Centre Dona i Literatura.
- *Seminari Cos, poder i institucions*, a càrrec d'Aroa Santiago Bautista (màster en Gènere, Desenvolupament i Globalització per la London School of Economics), Facultat de Geografia i Història, 4 de gener. Organitza Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat).

2012

- *I Jornades de Tardor Cos, sexualitat i poder en el món antic*, Facultat de Geografia i Història, 28 i 29 de novembre. Organitza Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat).
- *Curs d'estiu Els Juliols de la Universitat de Barcelona: El cos femení: mirades des de la història i la creació literària*, Edifici Històric de la Universitat de Barcelona, 2-6 de juliol. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD).
- *Seminari d'Història Antiga i Medieval: Aplicació dels marcs teòrics actuals en l'estudi de les dones*, Facultat de Geografia i Història, 9 de febrer. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i [Contra] Taedium, Grup de Recerca Consolidat en Història i Innovació Docent Universitària.

2011

- *Curs Marcs teòrics actuals en història de les dones II: descripció teòrica i aplicació pràctica. Relacions de poder*, a càrrec d'Aroa Santiago Bautista (màster en Gènere, Desenvolupament i Globalització per la London School of Economics), Facultat de Geografia i Història, 21-23 de novembre. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i [Contra] Taedium, Grup de Recerca Consolidat en Història i Innovació Docent Universitària.

Fig. 2. III Jornades de Tardor, L'imaginari mític: violència, domini i exercici de poder contra les dones.

- *Curs Universitat d'estiu URV, Tarragona: Dones en temps de guerra*, Facultat de Lletres, 11-13 de juliol. Organitza Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat).

2010

- *Curs Marcs teòrics actuals en història de les dones I: descripció teòrica i aplicació pràctica*, a càrrec d'Aroa Santiago Bautista (màster en Gènere, Desenvolupament i Globalització per la London School of Economics), Facultat de Geografia i Història, 22-24 de novembre. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i [Contra] Taedium, Grup de Recerca Consolidat en Història i Innovació Docent Universitària.
- *Curs d'estiu Els Juliols de la Universitat de Barcelona: Dones, guerres i exèrcits a través de la història, el pensament i la creació literària*, Edifici Històric de la Universitat de Barcelona, 2-16 de juliol. Organitzen Tàcita Muta (Grup d'Estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat) i Grup de Recerca Consolidat Creació i Pensament de les Dones (CiPD).

Publicacions

De les publicacions de les investigadores i els investigadors de Tàcita Muta, assenyallem:

MOLAS, M.D. i SANTIAGO, A. (eds.), e.p., *La infancia en femenino: las niñas. Imágenes y figuras de la filiación*, Icaria, col. Antrazyt, Barcelona.

MOLAS, M.D. (ed.), 2012, *De las mujeres el poder y la guerra. Imágenes y figuras de la filiación*, Icaria, col. Mujeres y Culturas, Barcelona.

ZARAGOZA, J. i FORTEA, G. (eds.), 2012, *Gynaikes. Mulieris. Mirades sobre la dona a Grècia i Roma*, Arola Editors, Tarragona.

ORTEGA, M., 2009, *El poder de las mujeres de la realeza hitita en el Imperio Nuevo: Puduhepa*, Cuadernos de Egiptología Mizar, 12, Barcelona.

MOLAS, M.D., (ed.), 2007, *Violencia deliberada. Las raíces de la violencia patriarcal*, Icaria, col. Mujeres y Culturas, Barcelona.

ZARAGOZA, J. (coord.), 2007, *Invisibilitat i poder. Cares del femení a la Grècia antiga*, Arola Editors, Tarragona.

MOLAS, M.D., GUERRA, S., HUNTINGFORD, E. i ZARAGOZA, J., 2006, *La violencia de género en la antigüedad*, Instituto de la Mujer, Madrid.

GUERRA, S., 2005, *Experiències viscudes. Visions del cos femení. Santboianes del segle xx*, Museu de Sant Boi de Llobregat, Sant Boi de Llobregat.

MOLAS, M.D. i GUERRA, S. (eds.), 2003, *Morir en femenino. Mujeres, ideología y prácticas funerarias desde la Prehistoria hasta la Edad Media*, Publicacions de la Universitat de Barcelona, Barcelona.

MOLAS, M.D. (ed.), 2002, *Vivir en femenino. Estudios de mujeres en la antigüedad*, 2002, Publicacions de la Universitat de Barcelona, Barcelona.

BARGALLÓ, M. i ZARAGOZA, J. (eds.), 2001, *Mites i llegendes*, Cossetània, Valls.